

Стан редакције и администрације

Космајска ул. бр. 22.

Огласи се дају у администрацији

— Цена утврђена —

Неплаћена се писма не примају
Рукописи се не враћају.

Писма, рукописе, новац и све остало
што се односи на лист, слати вла-
саштву листа.

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

Адреса за телеграме:
СТРАЖА — БЕОГРАД

Претплата за Србију на пошти:

на годину	дин. 12—
„ шест месеци	„ 6—
„ три месеца	„ 3—
„ један месец	„ 1—

Претплата за иностранство на пошти:

на годину	дин. 30—
„ шест месеци	„ 15—
„ три месеца	„ 7-50

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

Издаје сваки дан у 6 ч. пре подне

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Сретна ти рана Обилићу!

Ко хоће да живи, нека мре!
Ко хоће да мре, нека живи!

У том њиховом очекивању дошао је дан, када је непријатељска рука оросила београдску калдрму твојом племенитом крвљу.

Краљевићу, витеже наш. За сваку кап твоје племените крви, пролићемо читаво море непријатељске крви. За гранату, која је твоје храбро и јуначко чело оборила послаћемо им хиљаду граната, које ће им и семе зарти.

Од јучерашњег дана витешки краљевићу ти си постао наш нов Обилић, наш витез без Страх и Мане.

Сретне ти ране нови Обилићу.

КРВАВИ XX ВЕК!

Браниоце правде

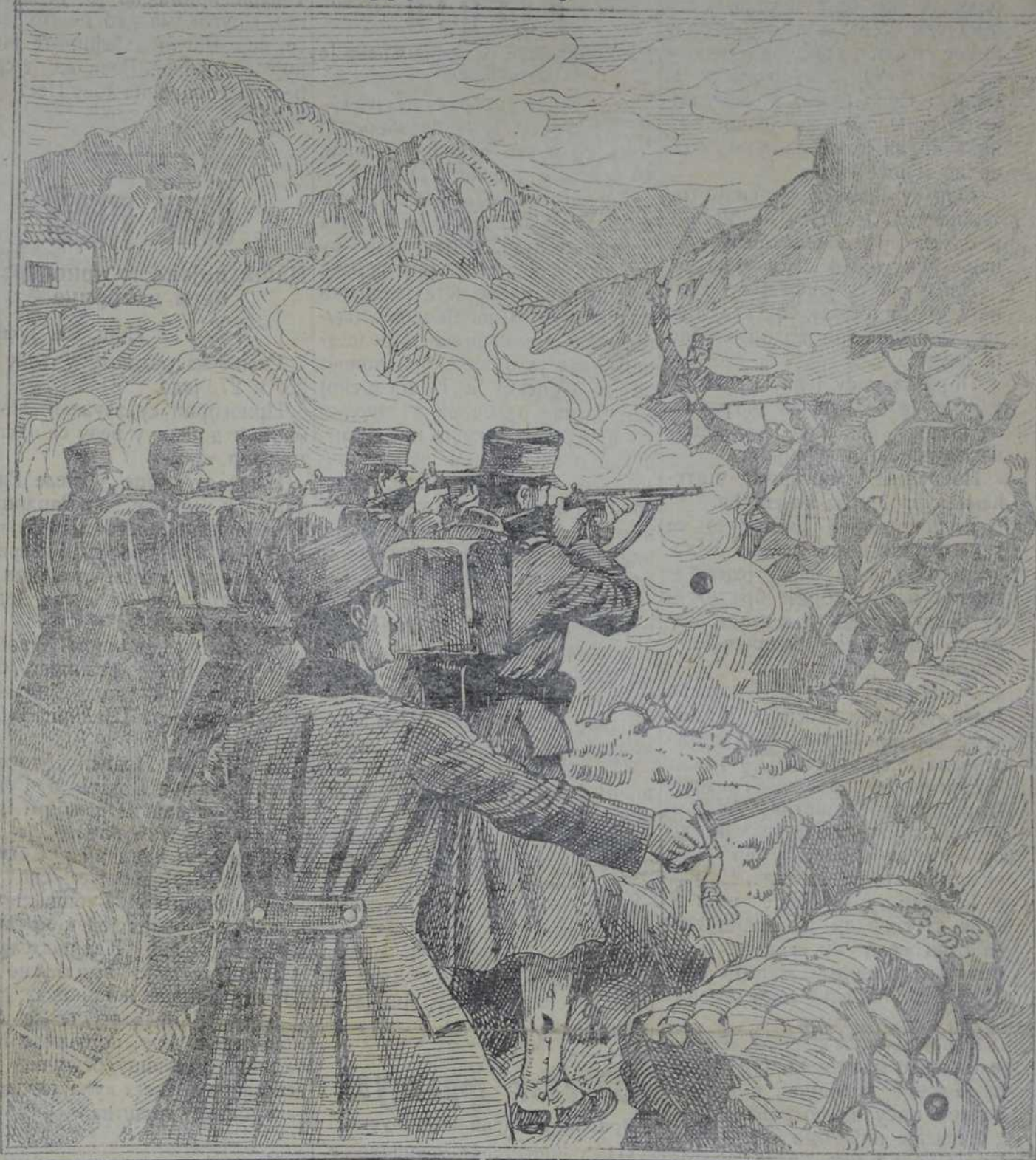
Мађуска Русија; пле-штиту малих, физички слабах
анцуз, и горди глданара и држава.
немољиви Енглез, Овај мирољубиви центар тројног
данас непоколебљивог споразума, — изазват од
Мира и Правде, и за-непомирљива два елемента, Ау-

стро Угарске и Немачке, који су решени да у невиној људској крви траже ратне славе, — прокламовао је на својим светим заставама и физичку мрт, да сузбије злочиначке прохтеве два савезника, који су се солидарисали за Европски рат, и изазвали га баш у оно доба године, када у опште сва сиротиња а нарочито селска, прибира зимницу, да своје црвине исхране и сачувају од зимских снежних сметова.

Цео морални свет из свих части света, упр о је данас своје погледе, у мирољубиви Стожер тројног споразума, и са поверењем гледа у овог људског колоса, који се бори за човечанска права, и да заштити Божију правду, не, од некрста, већ од хришћанске најезде и ђефова њихових великана. А са каквим ће тек поверењем народи, који живе још примитивним животом, посматрати у својој средини Европску светиљку културе и просвете? и зар се ова међу народима зато развија и калема, да их доцније потчини себи, а њихове обичаје национални живот уништи?! и зар културе и просвете није тај циљ, да народе из примитивног живота, изведе на светлост Божијег дана, и међу њима развија и хришћанску љубав, а не да под маском ове да развијају семе раздора, и користе само својим личним интересима.

Намере изазивача европског рата (Аустро-Угарска и Немачка) неће успети у њиховим себичним и богомрежним намерама јер је Божија правда на страни тројног споразума, коме и наша мала, али и храбра Србија припада, који ће Аустро-Угарској као изазивачу овог крвавог европског рата пресећи једанпут за свагда његове вековне привилегије над малим народима и државама, на чијим је леђима и засновао државну егзистенцију, и све до данашњих дана напредовао под маском просвете и културе, док је над својим многобројним народима вршио највећа насиља и злочина дела, да угуши њихов национални живот. Али, у име Бога, дошо је и за њу — Аустро-Угарску — кобан час, да ће својим подјармљеним народима вратити дуг, са стостру-

Јуриш на Сјенокос

ким интересом на интерес, јер судбина ових њених поробљених народа није више у рукама слабих Краљевина, већ у снажним рукама тројног споразума, чији храбри и племенити народи једнодушно су осудили њене злочиначке намере на нашу независну Краљевину, на наш независан живот, јер правци Аустрв-Угарске монархије никада нису водили рачуна о моралним принципима државнога живота.

Настали су крвави и судбо-

носни дани за европске народе! па ипак, кроз ове, помаља се бојја правда. Зора, њена предходница, већ и сада кроз њах руди; и обасјава сва крвава бојишта, на којима се пуши невино људска крв, која ће са свима грозотама пасти на оне високе грешнике, који ни у данашњем веку нису могли да се одвоје од средновековних крволочних пустињачких најезда, зато и ми сви драга браћо Срби пођимо за нашом храбром војском: Напред! у још један свети бој!

с нама је бог; с нама је све морално човечанство! с нама је и велика Мађуска Русија, и њени савезници: племенити Француски народ, и горди Енглез — Морски Гром! громови! који ће сломити осиног Немца, и подлог изазивача европског рата, и уништити у клици његову неморалну основицу државног живота.... Напред у бој! тамо нас чекају наша плачна браћа, и по крви, и по вери, Г. М.

НАШ У ПОДРУМУ

— Кореспонденција нашег главног сарадника —

— ДНЕВНИК ЈЕДНЕ ТЕЛЕФОНИСКИЊЕ —

Датум — Кад стигне

Драги г. директоре
Добио сам ваше писмо, ваше гретеће писмо у коме ми претите, да ће те ми отказати што сам постао неуредан и алкав, јер вам не шаљем редовно дописе.

Ја потпуно одобравам вашу потпуно оправдану љутњу. Али (ах то проклето али) и овде у моме подруму десио се после оног „омршења“ госпођице Данијеле, који нас је наелектрисао. У наш подрум дошле су две птице-добеглице: госпођица Перка телефонискиња и госпођица Малчи, путујућа глумица, која је директор „трупе“ оставила као „ферзац“ за чепљиве

не тако лако да издржи.
По цео дан звирић кроз ону већ описану вам рупу и посматрам у друго одељење и дивим се. Кад наиђе моја госпа Јула а ја брже боље почнем да протестујем грдећи и телефон и све телефонискиње као и прву ласку преко које је прешла глумачка нога. Телефонискиња научена да даје, по цео дан везе хало! хало! и даје везе. Један стари првоточни астал служије је као апарат. Глумица пак по цео дан иде тамо амо по подруму и саужагеним очима као миш кад види дигерицу декламује час Царицу Милицу час Љубу Анђелију.

Јуче сам им учинио и званичну посету. Велим вам обе су дивне, и прочито је телефонискиња слатка. Кад сам се опра-

штао ја сам јој мало јаче стегао руку. Ах г. Директоре, ви сте се увек смејали моме идеалисању. Али ја вам се кунем никада овако нежне ручице нисам стегао. Мала, пуначка као бечка крофна, па бела и мека а крв, крв ври страшно, обећала је да ће ми се свако јутро јављати. На тараби која нас раздваја проширио сам рупу, да бих са њоме био у што бољој вези. Мој је број 36 а њен 11.

Данас сам сасвим изненада рупио у друго одељење. Никога нисам нашао. Пришао сам столу и на њему, најем један свежањ хартије, Нешто ме заголицну по носу и ја као пантер се полако дошуњах и бацих се на хартију!

— Моје усомене у подруму — било је исписано преко целе ширине првог листа овог свежња. Пошто сам се пажљиво окренуо на све четири стране подрума, ја га још пажљивије стрпам у унутрашњи џеп капута. Кад сам дошао у мој одељак ја га извидим и стадох читати. Да бих вас одобровољно за мало аконта ја вам га ша-

љем у оригиналу, да га штампате.

11 јула
Управник нас је звао и говорио нам о тешкој ситуацији у којој се наша Отаџбина налази. На крају свога говора позвао нас је да останемо верни својим дужностима, јер ћемо се тако одужити Отаџбини. Ја сам храбра; заверила сам се са Станом, Даном и Натом да ћемо по цену својих живота остати на апарату.

12 јула.
По цео дан преко телефона говорим страшне вести ја се још не дам. Своју ћу реч одржати. Управник је отпутовао до Ниша, важном послом.

13. јула
Јуче сам чула тачну вест бомбардовање нас. Ја сам још увек храбра. Јуче по подне нисам одлазила на дужност. Ишла сам на ново гробље. Тамо је прави рај. Свуда тишине и мир. Жене одлазе и долазе. Моле се Богу. Чак се и сами дрвеће моли. Душе од цветића дигле

се своје лепе главице ка небу. Дивно је, дивно!

14 јула
Данас сам добила писмо о Станице. Пише ми пуно. Њен је муж прави таранин; тек је месец дана како су се венчали, а већ је два пута испребајао због неког коњичког потпоручника. Простак. Ја сам дуго плакала. Како ли је жалосна судбина девојачка.

Посвиђала сам се са газдарицом. Отказаћу јој стан. Пред вече је добаш лупао да се склонимо у подруме. Ја ћу у моју централу. Па како Бог хоће. Око пола ноћи дошао је газдаричин брат, Млад, леп феш и углађен. Јако ми се допада. Када су нам се погле сукобили, осетила сам да дртим. Он се само насмејао. Ја сам полазила на дужност ми је тако топло стајало. (Он је јако храбар.) Јуче је да ми је рука тачна — мека.

се зове, опет се насмејао. Главна ме нешто боли. Газдарица тврди да је то од промаје. Извалила сам се, да мало одпочињем, а г. Стевица ми пожелео да нешто лепо сањам. Ја сам страшно збуњена. Овај ме је човек јако узбунио. Кад сам остала сама ја сам загледала своју руку. Збиља. Она је тако мала и бела.

Никако ока да склспим. ми се чини као да је и јој близини. Скло као да га видам. мном у плавом редом мади ус... ос... је да ми је рука тачна — мека.

Опет добаш. Г

Бомбардовање Великог Села

— Од нашег извештача —

Батерије над Старчева. — Опасно бомбардовање. — Много труда мало успеха. — Поручник отарања — Наши губитци: један убојен војник, једна права и две мацета.

Великог Села 28 јула

Испод Вишњице на Дунаву на обранцима брда на самој обали налази се с наше стране Велико Село, које је велико само по имену, али је лепо и доста богато, насељено вредним сељацима, који су Београђанима добро познати са пијаци као вешти баштовани. Швабурији је мало било, што је бомбардовала престоницу но су сада опуцали да нам бију и села, у којима сем жене, деце и старца никога нема. Тако су јуче у недељу свету бомбардовали и Велико Село а ако у њему није било не само ни једног војника но ни једне за пушку спсобне мушке главе.

Они су наместили своје батерије код Старчева на насипу и одатле су отпочели бомбардовање јуче око 4 часа изјутра. Избацили су једну масу граната и шрапнела, а резултат тога опасног бомбардовања био је овај:

Поручили су једну стражару у којој је била наша погранична стража, али која је напуштена одмах по објави рата.

Повређена је и незнатно оштетена кућа Љубе Бојешића.

Један шрапнел распрскао се у дворишту великоселске механе и убио је на месту једног убојеног вепра, који је брат брату вредео, како вели газда, петнаест банке, по данашњој јефтинући.

У дворишту Илије Вуковића један шрапнел пребио је обе ноге Илијијиној крави, која је преживала пред шталом.

Најгоре је прошао Танасије Маринковић. У његову кућу ударила су три шрапнела и сву су му кућу разорили, јер је онако била сва трошна. Ну где је несреће ту и среће има: у кући су спавали Танасијев стари отац жена му и дете и задивно чудо никоме ништа није било и ни најмање нису повређени.

Испод њихова кревета лежала је мачка с мачићима. Од мачића је двоје погинало, а троје с мачком нису ни повређени.

Танасије није био код куће јер је војник прве чете другог баталјона седмог пука грењег позива. По подне је дошао кући да се пресвуче и не мало је био изненађен када је у месту куће нашао гомила рушевина, али и пресрећан када је видео да му се порода није никакво вло десило.

После кратког бављења код куће Танасије се вратио у команду, породица му се склонила а стари отац остао је да чува рушевине.

— Жив са свога прага не идем, вели он, а ако ми је су-

ђено да погинем, важи ћу смрт и на другој страни.

Велико селани се нису ни мало уплашили и терају шегу са аустријским топовима, који добро гађају али ништа не погађају.

РУСИЈА

Прокламвање рата примљена је одушевлјено

Петроград, 27 јула

Данас је у Думи свечано објављено ратно стање у земљи, уз громке узвике: „Ура“ — „Цару и народу Боже Царја храни!“ — певала је цела Дума неколико пута. Прочитане су делешје српске и црногорске скупштине, после чега је српски посланик, г. Спалајковић, одушевлјено акламиран. Председник Думе је одмах предложио да се Српској и Црногорској Скупштини одговори а тако исто и здрави и скупштине француска и енглеска и да се британском народу пошаље поздрав на јуначком држању. Чињенице су акламације и посланицима Француске, енглеске и Белгије, који су тако исто били у дипломатској лози. У Наранџанској књижи, у којој је изложен рад дипломатски све до рата, објављена је и депеша Престолонаследника Александра и одговори Цара Николе.

Говори министара Горемикина и Сазанова у Думи, једнодушно су поздрављени. Неколико законских пројеката, као и ванредни кредит 760 милиона рубља примљени су једнодушно. Представници свих партија и народности изјавили су беспримерну једнодушност и одлучност. После овога, Дума је распуштена до фебруара идуће године.

Говори министара Горемикина и Сазанова у Думи, једнодушно су поздрављени. Неколико законских пројеката, као и ванредни кредит 760 милиона рубља примљени су једнодушно. Представници свих партија и народности изјавили су беспримерну једнодушност и одлучност. После овога, Дума је распуштена до фебруара идуће године.

Одлазак француза

Српски поздрав Француској

Шеф општинске техничке управе г. Леже отпутовао је са осталим члановима француске колоније преко Солуна за Француску, како би и он као резервни официр узео учешће у француско-немачком рату.

Општајна се са г. Лежеом председник општине г. Бока Несторовић га је умолио, да у великој и славној Отаџбини својој буде тумач искрених симпатија, које цео наш народ гађа према племенитом и витешком пријатељском нам француском народу.

лења. Запушим уши и побегнем у другу собу.

Морала сам да попустим и да се повучем у подрум.

Дошао је и он, да нас испрати. И опет са насмешљивим лицем. Ништа друго и не зна, само се смеје. Благо њему. Молио ме да примим од њега једну ружу. Примила сам, и заденула сам је у кошу.

— Како сте лепи! кликнуо је он, а длан о длан, — лепи као вила. — Сам како ми крв по ради, м и с се примесам да да

Ово се не да издржати. Овај бесрамник опет напао на мене. Али ја сам храбра. Слика Стевице непрестано ми је пред очима!

Ово се не да издржати. Овај бесрамник опет напао на мене. Али ја сам храбра. Слика Стевице непрестано ми је пред очима!

Ово се не да издржати. Овај бесрамник опет напао на мене. Али ја сам храбра. Слика Стевице непрестано ми је пред очима!

Ово се не да издржати. Овај бесрамник опет напао на мене. Али ја сам храбра. Слика Стевице непрестано ми је пред очима!

Ово се не да издржати. Овај бесрамник опет напао на мене. Али ја сам храбра. Слика Стевице непрестано ми је пред очима!

Г. Леже је изјавио да одласком из српске престонице носи најлепше успомене и да у својој Отаџбини бити веран тумач наших осећања.

Тешке батике

Извештај Пере С. Талетова
Из Ниша нам телеграфски јављају с молбом да објавимо ово: Г. Наум Дмитријевић, власник „Трибуне“, осуђен је и издржао је свих 25, а не 19 како су погрешно нека листови јавили. Батинање је било у Рапњу, а не на Торлаку. Ово батинање примљено је у владиним круговима као нешто што се није могло избећи, те нико није озлојеђен. Веле да је сада ред на господина Јову Несторовића.

Наши успеси

Наша војска и црногорска бери лаворике

Ниш, 27. јули

Стање на ратишту у току од 26. и 27. јула.
Црногорци су заузели Челебцић и дошли у везу са нашим трупама.

Наше су трупе зазеле Вардиште и Добрун. У Вардишту је заплетено доста материјала. У борби код Добруна непријатељ је имао седам рањених и 12 заробљених, од којих један граничар.

На целом осталом фронту није било ничег важнијег, сем познатих чарки код Забретца, Смедерева, села Шалинца и Дубравце.

Са Чука на Ловћену, [почело бомбардовање Вршче и Горације са успешним паљбом. Дивизијар Вукотић заузео је непријатељске позиције: Сесмач Клобак и Корјениче све до Асан-агана моста. Губици са црногорске стране: један мртав и четири рањена. Непријатељски губитци знатни: заробљено је 13 подофицира и војника.

Аустријска флота јуче је бомбардовала Бар, порушила Марковићеву станицу бежичне телеграфије и шест кућа, већином талајанског друштва.

Непријатељ се повлачи.

Цетиње 27. јула

Наша северна колона заузеле је јуче варош Чајниче, непријатељ се повукао према Фечи.

— На Требиње —

Херецковачки одред, под командом дивизионара Вукотића пошто је заузео Корјениче, наступа у правцу Требиња.

љутња. Решила сам се да будем љубазна према њему. То ће га сигурно одбити.

Изданредан успех. Јуче сам га довела у забуну. Ако, баш ми је мило! Што га ђаво качи где му није место. Он мисли да сам му ја његова ајлгеерка.

Страшно. Јуче је тражио да говоримо кроз рупу. Вели да не падне у падне у очи његовој госпоњи. Ја ту жену већ почињем да мрзим!

Прошао г. Стевица и кроз прозор подрумски убадио ми ружу. Дивна је. Бела! Одмах сам га њоме закитила. Око 3 часа по подне дошао је новинар. Нешто је тужан. Кад је одлазио уздануо је дубоко и — обешчај један — ухватио ме за руку и рече ми:

— Ви сте најмилија девојка коју сам икада у животу срео! И пре но што би му спречила, притиснуо ми је пољубац на усне.

Већ је други дан како сам у

Арбакија

Руски и француски делегати напуштају Скадар.

Цетиње, 27 јула.

Из Скадра јављају да су делегати Русије, Француске и енглеске, у међународној контролној комисији, изјавили да неће више радити са делегатима Немачке и Аустрије, и напустили су своју дежурност. Комисија више не постоји.

Ситке вести

Каиро, 27. јула

У Египту је проглашено ратно стање.

Париз, 27. јула

Француска влада одредила је поданицима аустро-угарским и немачким, који нису могли отићи из Француске, да станују у њеним западним границама.

Цариград, 27. јула

Отоманска влада демантује да је предузела изванредне мере у Дарданелима. Дарданели су отворени и даље за трговачке лађе.

Париз, 27. јула

Француски амбасадор у Берлину Камбон стигао је у Коленаген, он је морао да плати 4000 франака у злату да би могао прећи границу.

Париз, 27. јула

Узврћења код Лијежа и даље дају јеројски отпор. Немци признају да су изгубили 25.000 људи код Лијежа и 34 топа; један немачки генерал заробљен је.

РАБОШ

Галерија наших хероја

Моје се колегинице ужасно боје аустријанаца и при самој помисли на њихов долазак оне добијају нападе и спадају у постелу. Глупост. Ја сам у томе много практичнија. Од мамине кошуље направила сам белу заставу. Слике пак аустријских официра са којим сам се упознала за време мога образовања у [селостру], ја сам извешала у предсобљу. Више слике једног, који ме је обожавао обесила сам штаиковане теразије и у један час напустила сам слике и карте које ми је он послао. На картама се налазе слици потписи аустријских официра!

Једна из подрума.

Јуриш на Сјехокос

Данашња наша слика представља препад аустријанаца, који су извршили пре три месеца на црногорској граници. И ако малобројни Црно-орци су ипак неколико сати одбијали далеко најмоћнијег непријатеља. Назад се морали повући. За овај злочин официр, која је командовао аустријским војницима добио је медаљу за храброст.

Сада пак кад је планула пушка и оглашен швапски рат, Црногорци су прво освојили отета им места.

Слава палим жртвама.

Метнула сам крај постеље умиваник, па у хладној води квасим рубац и њиме хладим усне.

Пољубац је остао. Још ми пламти.

24 јула

Крв ми ври. Устанем кадкад из постеље, упалим свећу и станем пред огледало; збиља ја сам лепа. Усне су ми још увек зажарене.

Уабуђена се молим Богу, да ми растера грешне мисли и да ми допусти да са херувимима и серафимима заспам.

Али Бог ми није услишио молитву: целу ноћ сам гледала новинарског шкрабало, како извија своју шију да ме још једном пољуби.

25 јула.

Данас сам се сама са собом разрачунала,

Чекам да дође шкрабало [па да се са њиме обрачунам. Рећу му све. Казаћу му да се не вара... Али ево иде. А Боже мој. Срце моје како куца. —

Аустрија против Срба

— Аустрија нема више вера у својим официрима Срџима —

И данас још велики је број Срба официра у аустријској војсци, а међу њима доста их је и на врло високим војничким положајима, на којима их је затекао и рат.

Опште запрепаштење и не малу забринутост изазвао је у своју Аустро угарској први Непсар у указ после објаве рата Србији, а он је садржавао наредбу, да се апсолутно сви Срби официри и многи Хрвати, који не крију своју националност, одмах удаље из војске.

Тако данас у целој Аустро Угарској армији нема ни једног Србина официра.

Тиме су и сами показали колико поуздање имају у своју војску.

А шта мисле са оним стотинама хиљада војника.

Где ће с њима?

Српске комите у Угарско

— Од нашег извештача —

— Други наш одред прешао на непријатељско земљиште и сретно се вратио —

Велико Село, 27. јула

Пошто је нашим требало да добију извесна сазнања о појединостима са угарске обале према Панчеву формиран је један мањи одред од 8 комита, 12 добровољаца и два војника трећег позива, и они су се на три чамца у у 11 часова пре подне отиснули од наше шњице и Сланца и упутили по мрачној лу, да је извиде.

У првом чамцу биле су комите који су веслали, док је крму држао војвода су им у остала два чамца следили.

Без икаквих препона наши су коју је преплавили Дунав. Како се шипрајца врбе добровољци су с скочиле у воду и газети увек пр избили су на другу страну аде. Ту дунавски рукав, на чијој је другој ска караула.

Како нису могли да јој приђу, одолети, а да Швабурија не даду на земљишту, комите су опалиле плотун.

За мало са угарске обале им је отав вод, али су наше неустрашине комјући на непријатеља успеле да се доче у моменту када је стигла на пушкоче чапцима.

И комите и добровољци отворне чапце и натераше ове на без несметано као и при доласку врата скоторје, у 3 часа изјутра у суботу

Смелост наших комита учини храбре и непријатељске крви жељим нестрпљенем очекују овај сре бајонете укрстити са Швабуријом, останути царство.

Вера ће нам у крв огреје. Биће боље која не потоне.

Ово што су комите ушеле овим потпуно је задовољило нашу команду.

Све неустрашине комите, који су из одреда Танкосића, предложени су за одликовање медаљу

Последње вест

И по други пут Италија одбија да узмо уч

Париз,

Немачка и Аустрија поновиле су кораке код и она узме учешћа. Италији су Немичка и Аустрија територијалне добити, али је Италија одлучно одби учешћа у сукобу, пошто је рат, који су изазвале силе Тројног Савеза, популаран у Италији.

Пораз немачких трупа код Алтонкирхена

Париз, 28

Француске трупе прешле су олзашку границу, стоке борбе код Алтонкирхена, која се свршило Француза. Немачке трупе боре се у повлачењу га цуским трупама. Ишчупани су гранични директори.

Искрцавање 30 хиљада Енглеза

Париз, 28. јула.

Тридесет хиљада Енглеза већ се искрцало у Калову; енглеске трупе искрцавају се такође у Останди и Дункерку, оне ће се упутити у помоћ Белгијанцима.

Дипломатски Содом

Петроград, 28. јула.

Овадњашња штепна назива план Јагова дипломатским Содомом. Хвали Сазанова, која је успео да претвори с поразом у савез и да учини популарним рат против Немачке код Француза и Енглеза.

Нов пораз Немаца

Париз 28. јула.

Јављају из Брисела, да је једна немачка коњичка дивизија, која је била прешла Мозу, скоро потпуно уништена. У Лајону 35.000 Белгијанаца држе у швапској немачкој корпусу. Сва се вест потврђује као и белгијанској којима је раније јављено.